

Ikka tasa ja targu

Jahe ilm pikendab kevadlilled oitsemise ja selle nautimise aega. Ajutine soojalaine ei tee küll head ülivirgale aednikule, kui hetkemeeleolu ajel istutatud soojalembesed kultuurid hakkavad. Pettumus on veelgi suurem, kui hiliskülm neid täiesti ära ei riku, vaid pikalt põdejad kahjustuskoldeks muutuvad. Tehke asendusistutus taimedele soodsamates tingimustes, ja lõpp hea – kõik hea.

Väljas on kütteallikaks päike, kuid muld soojeneb hulga aeglasemalt kui õhk, eriti tuleks sellega arvestada raske märja mulla puhul.

Kevadiseks maaharimiseks sobib aiahark paremini kui labidas. Ka kulutab see kaevaja energiat tunduvalt vähem. Hargilt pudenenud muld saab õhurikkaks ja murenenud mullast on hõlpsam rohujuuri eemaldada. Pealegi soojeneb siis muld kiiremini. Labidateraga tükeldatud juurumbrohud hoopis paljunevad, aga vihmaussid – aedniku parimad abilised – sel juhul hävivad.

Maikuu on taimetoitlase lemmikaeg, ent tärganud noored rohttaimed võiks ka kõigesõjate menüüsse kuuluda. Kui toorsalat on vastuvõetamatu, siis supi koostisosana tasub looduslikke taimi ikka proovida. Muuseas, mõned lapsed söövad alles avanenud kleepuvaid pärnalehti maiusena, mitte selle pärast, et köht koriseb.

KADRIN LINNA

Lestad nartsissidel

REPRO

Lesta kahjustus nartsissisibulal.

Tänavu kevadel tärkasid nartsissid vaevaliselt. Pealsed olid kidurad, kooldunud lehtedega ja andsid vigaseid õisi. Võtsin muist äbarikke taimi üles. Sibula lõhki lõiganud, nägin luubi abil neis imepiseki klaasjaid olendeid. Mis kahjur see on ja kuidas teda tõrjuda?

Vastab
VÄINO PALLUM

Tõenäoliselt on siin tegu nartsissilesta (*Steneotarsonemus laticeps*) kahjustusega. See taimelestlaste (*Tarsonemidae*) sugukonda kuuluv klaasjasvalge ämblikulaadne olend on oma väikse tötü nähtav vaid tugeva suurendusega luubi abil.

Kahjur siseneb sibulasse tipu kaudu ja tungib sibulasoomuste vahele. Tema imemisel ilmuvad sibulasoomustele algul väikesed kollakaspruunid sissevajunud kohad, hiljem suuremad pruunikad plekid. Tugevasti kahjustatud sibulad pehmenevad ning neist kasvavad armetud mõlgiliste ja kõverdunud lehtedega taimed.

Leheservades on taimkude sageli kare ja armistunud. Õied on vigased või ei avane üldse. Taimevõsudele sattunud lestad kanduvad sealt edasi tervetele taimedele. See lestaliik kahjustab peamiselt nartsissi- ja ratsuritähesisibulaid.

Nartsissilesta esineb suhteliselt harva, võrreldes kõdulestade (*Tyroglyphidae*) sugukonda kuuluva sibula-juurelestaga (*Rhizoglyphus echinopus*). Viimatimainitu on polüfaag, kes kahjustab kõiki sibullilli, hoidlas ka söögisibu-

lat, küüslauku ja kartulit, aga kasvuhooones või lavas kurgijuuri.

Kuna juurelest on nartsissilestast ligi viis korda suurem, on teda ka kergem märgata.

Aga peale selle on ta aplam ja kiirema paljunemisega. Juurelest esineb sageli koos seenhaigus fusarioosiga. Lesta imetud sibulate sisesoomustel on algul pruunikad laigud. Kahjustuse süvenemisel tekivad sibulas peene näripuruga täidetud käigud. Lehetipud kolletuvad. Taimekoed lehevarte kaenlas ja sibulakanna piirkonnas hävivad.

Lestad paljunevad hoogsalt, kui hoiuruumi õhuniiskus on üle 70% ja temperatuur üle 13°.

Kahjurite ohjeldamiseks kõrvaldage kahjustustunnustega taimed koos mullapalliga ja hävitage. Enne keemilise tõrje alustamist kastke aegsasti, et vesi annaks taimedele kõrge turgori. Pärast seda kastke kahjustuskahtlusega sibullilli Fastac 50ga (8–10 ml/10 l) või Mavrik 2Figa (4–6 ml/10 l).

Enne hoiustamist ja mahapanekut praakige välja kahtlased sibulad. Kasu on säilituseelsest sibulate puuderdamisest väävlil ja kriidi seguga. 1 kg sibulate jaoks võtke väävlit 20 g.

Juurealgmeteta sibulaid puhtige enne mahapanekut 10–15 minutit Actara 25 WG (2 g/10 l) suspensioonis või 15–20 minutit Karate Zeoni emulsioonis (4–5 ml/10 l).

Kahjustuse ennetamiseks toimib leotamine Neko ja pasta RS lahuses või hoidmine (üks tund) sinipulbri leotises. Keerulisem tõrjevõte on puhtimine kuuma veega. Selleks on vaja ühtlast temperatuuri (45,5°) hoida kaks tundi.